

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки
Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна
академія ім. Тараса Шевченка**

Кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

У ВИЩІЙ ШКОЛІ

рівень вищої освіти – *другий (магістерський)*

галузь знань – *01 Освіта / Педагогіка*

спеціальність – *011 Освітні, педагогічні науки*

освітньо-професійна програма – *Освітні, педагогічні науки*

Кременець – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» для здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Кременець, 2024. 20 с.

Розробник: Ірина Онищук, професор кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти, доктор педагогічних наук, професор.

Робочу програму навчальної дисципліни схвалено на засіданні кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти.

Протокол № 1 від 01 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:



Тетяна ФАСОЛЬКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки		
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма підготовки магістра	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		I-й	I-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		2-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 4 самостійної роботи студента – 4		Лекції	
		24 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	12 год.
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		72 год.	96год.
		ІНДЗ реферат (презентація	
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 33,3% : 66,7%

для заочної форми здобуття освіти – 80% : 20%

«Методика викладання у вищій школі» спрямована на оволодіння здобувачами знаннями про організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, ознайомлення їх з науковими підходами вітчизняних і зарубіжних фахівців, сучасними тенденціями становлення вищої.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» є формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК3.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8.Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ФК2.Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

ФК3.Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

ФК6.Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

ФК7.Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

3. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» забезпечує досягнення здобувачами таких результатів навчання:

ПРН 2.Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

ПРН 3.Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

ПРН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПРН 5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

ПРН 8.Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

ПРН 11.Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I
ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ
В КОНТЕКСТІ КОПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ПАРАДИГМИ
РОЗВИТКУ ОСВІТИ

ТЕМА 1. Методика викладання у вищій школі як педагогічна дисципліна в системі цілісного педагогічного процесу ЗВО.

Вступ до навчальної дисципліни. Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі. Закономірності педагогічного процесу вищої школи. Особливості організації освітнього процесу у вищій школі. Місце і роль «Методики викладання у вищій школі» в системі педагогічних дисциплін. Предмет, зміст, структура методики викладання у вищій школі. Мета і завдання методики викладання, її значення для формування професійно-цінних компетентностей викладача. Основні поняття теми: навчальна дисципліна, педагогічний процес, компоненти цілісного педагогічного процесу, закономірності педагогічного процесу вищої школи, методика, педагогічні дисципліни, компетентності викладача вищої школи.

ТЕМА 2. Формування професійно-педагогічної культури та професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.

Викладач у системі вищої освіти. Проблема формування професійнопедагогічної культури викладача в умовах ЗВО. Процесуальні та змістові аспекти використання компетентнісного підходу як сучасної освітньої парадигми вищої школи. Професійна компетентність викладача вищої школи. Культура педагогічного спілкування. Основні поняття теми: система вищої освіти, суб'єкти навчального процесу у вищій школі: викладач і здобувач; професійно-педагогічна культура викладача, компетентнісний підхід, професійна компетентність викладача вищої школи, комунікативна культура, педагогічне спілкування, культура педагогічного спілкування.

ТЕМА 3. Викладач і здобувач як основні суб'єкти освітнього процесу у вищій

Роль викладача як суб'єкта освітнього процесу. Професійна діяльність викладача вищої школи. Здобувач як об'єкт педагогічної діяльності. Здобувач суб'єкт педагогічного процесу. Здобувач як суб'єкт самостійної навчальної діяльності. Основні поняття теми: суб'єкт освітнього процесу, професійно-педагогічна діяльність, об'єкт педагогічної діяльності, суб'єкт педагогічного процесу, самостійна навчальна діяльність, суб'єкт самостійної навчальної діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II
МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ
ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ

ТЕМА 4. Форми і методи навчання у вищій школі.

Методичні основи підготовки та проведення лекційних занять. Методика підготовки та проведення семінарських занять. Методика організації та проведення лабораторних і практичних занять. Консультування як форма роботи зі студентами. Організація самостійної роботи студентів. Форми, методи

й засоби організації самостійної навчальної діяльності студентів. Практична підготовка магістранта: організація асистентської практики. Основні поняття теми: лекція як провідна форма навчання у ЗВО, функції лекції, класифікація лекцій, індуктивний і дедуктивний способи подачі навчального матеріалу, проблемна ситуація, семінарське заняття, функції семінару, різновиди семінарів, кейс-метод, конструктор кейс-методу, практичне заняття, етапи практичного заняття, лабораторне заняття, завдання лабораторних занять, класифікація лабораторних занять за призначенням, консультування, консультація, класифікація консультацій, самостійна робота, методичне забезпечення самостійної роботи, функції самостійної роботи, принципи організації самостійної роботи, фактори успішності самостійної роботи, типи самостійної роботи, самостійна навчальна діяльність, форми, методи й засоби організації самостійної навчальної діяльності, практична підготовка магістранта, асистентська практика, організація асистентської практики.

ТЕМА 5. Види та прийоми активізації процесу навчання у вищій школі.

Використання сучасних освітніх технологій. Застосування сучасних технічних засобів у процесі навчання. Дистанційне навчання як самостійний елемент сучасної підготовки здобувачів. Активізація процесу навчання засобами організації ділових ігор. Організація навчально-пізнавальної діяльності студентів з використанням нових інформаційних технологій. Основні поняття теми: технологія, педагогічна технологія, освітня технологія, навчальна технологія, інтенсивні освітні технології, технологія конкретного навчання, комунікативні технології, характеристики педагогічної технології, засоби навчання, технічні засоби навчання, мультимедіа, мультимедійна технологія, інтерактивна дошка, ресурси без зворотного зв'язку, дистанційна освіта, дистанційне навчання, характерні риси дистанційної освіти, принципи дистанційного навчання, Інтернет-технології, моделі дистанційного навчання, імітаційні ігри, рольові ігри, ділові ігри, модель застосування телекомунікаційних мереж у навчанні, класифікації застосування телекомунікаційних мереж у навчанні, система самостійних робіт з використанням інформаційних технологій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ОРГАНІЗАЦІЯ, УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

ТЕМА 6. Організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах кредитно-модульної системи навчання у ЗВО.

Освітній контент спеціальності та окремих навчальних дисциплін. Навчальний графік, робочі програми та тематичні плани. Організація аудиторної роботи зі здобувачами. Системно-блочна організація змісту самостійної навчальної діяльності здобувачів. Організація праці викладача. Роль кафедри в управлінні освітнім процесом. Організація роботи кураторів груп у вищій школі. Основні поняття теми: організаційно-методичне забезпечення спеціальності (окремої навчальної дисципліни), освітньо-професійна програма, освітньо-професійна характеристика, структурно-логічна схема, зміст освіти, державний стандарт освіти, навчальний план, робочий навчальний план, навчальний графік, навчальна програма,

типова навчальна програма, робоча програма, тематичний план, організація аудиторної роботи, зміст самостійної навчальної діяльності, навчальне навантаження викладача, індивідуальний робочий план, графік робочого часу викладача, навчальна робота кафедри, методична робота кафедри, наукова робота кафедри, завдання завідувача кафедри, завдання викладацького складу кафедри, куратор, функції куратора, обов'язки і права куратора.

ТЕМА 7. Оцінювання навчальних досягнень студентів, контроль і самоконтроль навчальної роботи у ЗВО

Модульна система організації освітнього процесу й рейтинговий контроль знань здобувачів. Поняття про сутність контролю, його компоненти. Функції контролю. Педагогічні вимоги до оцінювання навчальних досягнень студентів. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Методи і форми контролю знань студентів. Самооцінка та здійснення самооцінювальної діяльності суб'єктом освітньої діяльності. Система вмінь самоорганізації й самоконтролю студентів. Основні поняття теми: модуль, рейтинг, модульна система організації освітнього процесу, рейтинговий контроль знань, контроль, контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, діагностика навчально-пізнавальної діяльності, компоненти контролю, функції контролю, педагогічні вимоги оцінювання, критерії оцінювання, методи контролю, форми контролю, тестування, модульно-рейтинговий контроль, самооцінка, само оцінювальна діяльність, педагогічна дослідницька рефлексія, уміння самооцінки, уміння самоорганізації й самоконтролю навчальної діяльності, компоненти самоорганізації, етапи самоорганізації й самоконтролю навчальної діяльності, критерії й рівні сформованості вмінь самоорганізації й самоконтролю навчальної діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

ТЕМА 8. Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і здобувачів в умовах ЗВО.

Роль наукової праці в розвитку творчих здібностей студента. Сутність навчально-дослідної роботи студентів. Зміст і форми науково-дослідної роботи студентів у сучасних ЗВО. Шляхи та методи залучення студентів до здійснення науково-дослідної роботи. Науково-дослідна діяльність здобувачів магістратури. Основні поняття теми: науково-дослідна робота, форми організації науково-дослідної роботи студентів, предмет науково-дослідних робіт, навчально-дослідна робота, реферат, курсова робота, дослідницька курсова робота, кваліфікаційна робота), зміст і форми науково-дослідної, магістр, завдання для самостійної роботи магістрів, магістерська кваліфікаційна робота, індивідуально-творчі якості майбутнього дослідника.

ТЕМА 9. Методологія педагогіки. Специфіка науково-педагогічних досліджень з методики викладання у вищій школі.

Поняття про методологію педагогіки, її рівні. Філософська основа педагогічних досліджень. Науково-педагогічні підходи до вивчення педагогічних явищ і процесів. Методи науково-педагогічних досліджень. Особливості організації і здійснення науково-педагогічних досліджень з

методики викладання у вищій школі. Основні поняття теми: методологія, методологія педагогіки, екзистенціалізм, неотомізм, позитивізм, неопозитивізм, прагматизм, діалектичний матеріалізм, педагогічна антропологія, методологічні підходи, методи науково-педагогічних досліджень, педагогічний експеримент, етапи педагогічного експерименту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		л	п.с.	лаб	інд	с.р		л.	п.с.	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ В КОНТЕКСТІ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ПАРАДИГМИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ												
ТЕМА 1. Методика викладання у вищій школі як педагогічна дисципліна в системі цілісного педагогічного процесу ЗВО.	16	4	4			8	14	2	2			10
ТЕМА 2. Формування професійно-педагогічної культури та професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.	12	2	2			8	10					10
ТЕМА 3. Викладач і здобувач як основні	12	2	2			8	12	1	1			10

суб'єкти освітнього процесу у вищій												
Разом за змістовим модулем 1.	40	8	8			24	36	2	2			30
Змістовий модуль 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ												
ТЕМА 4. Форми і методи навчання у вищій школі.	12	2	2			8	12	1	1			10
ТЕМА 5. Види та прийоми активізації процесу навчання у вищій школі.	12	2	2			8	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 2.	24	4	4			16	24	2	2			20
Змістовий модуль 3. ОРГАНІЗАЦІЯ, УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ												
ТЕМА 6. Організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах кредитно-модульної системи навчання у ЗВО.	12	2	2			8	24	2	2			10
ТЕМА 7. Оцінювання навчальних досягнень студентів, контроль і самоконтроль	12	2	2			8	10					10

ь навчальної роботи у ЗВО												
Разом за змістовим модулем 3	24	4	4			16	24	2	2			20
Змістовий модуль 4 МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ												
ТЕМА 8. Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і здобувачів в умовах ЗВО.	16	4	4			8	18	3	3			13
ТЕМА 9. Методологія педагогіки. Специфіка науково-педагогічних досліджень з методики викладання у вищій школі.	16	4	4			8	18	3	3			13
Разом за змістовим модулем 4.		8	8			26	38	6	6			26
Усього годин	120	24	24			72	120	12	12			96

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Методика викладання у вищій школі як педагогічна дисципліна в системі цілісного педагогічного процесу ЗВО	4	1
2.	Формування професійно-педагогічної культури та професійної компетентності викладача в	2	1

	системі вищої освіти.		
3.	Викладач і студент як основні суб'єкти процесу навчання у вищій школі	2	1
4.	Форми і методи навчання у вищій школі	2	1
5.	Види та прийоми активізації процесу навчання у вищій школі.		
6.	Організаційно-методичне забезпечення навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи навчання у ЗВО	2	1
7.	Оцінювання навчальних досягнень студентів, контроль і самоконтроль навчальної роботи у ЗВО	2	1
8.	Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах ЗВО	4	3
9.	Методологія педагогіки. Специфіка науково-педагогічних досліджень з методики викладання у вищій школі	4	3
	Всього	24 год.	12 год.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять

Мета практичних занять – розширення у здобувачів освіти знань відповідно до теми, що обговорюється, та загальної проблематики курсу, озброєння сукупністю вмінь пошуку нової наукової інформації, формування навичок роботи з різними джерелами інформації (законодавчими, нормативними документами, програмами виховання, навчання і розвитку дітей, науковими, навчальними, методичними джерелами, періодикою), перетворення інформації та подання її в різних формах (виступ, цитата, теза, анотація, реферат тощо).

Форми проведення практичних занять різні: власне практичне заняття, семінар, наукова конференція, ділова гра, психологічний практикум, творча лабораторія, психологічна консультація та ін.

Практичне заняття включає: проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення зі студентами, виконання завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку та оцінювання.

Семінарські заняття є одним із видів практичних занять. Вони призначені для поглибленого вивчення дисципліни, оволодіння методологією наукового пізнання. Головна мета семінарських занять – уточнити, конкретизувати, систематизувати знання і забезпечити студентам можливість оволодіти навичками та вміннями використання теоретичних знань.

Семінарські і практичні заняття проводяться в основному з навчальними групами. Досить позитивні результати під час семінарських занять дає поділ студентів на проблемні групи, особливо тоді, коли ці групи комплектуються за бажанням самих студентів.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Методика викладання у вищій школі як педагогічна дисципліна в системі цілісного педагогічного процесу ЗВО (аналіз нормативно-правових документів)	8	10
2.	Формування професійно-педагогічної культури та професійної компетентності викладача в системі вищої освіти (аналіз сучасних публікацій з проблеми)	8	10
3.	Викладач і здобувач як основні суб'єкти процесу навчання у вищій школі (визначення критеріїв і показників суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача і здобувача в освітньому процесі ЗВО)	8	10
4.	Форми і методи навчання у вищій школі (складання таблиці традиційних і інноваційних форм, методів і прийомів)	8	10
5.	Види та прийоми активізації процесу навчання у вищій школі (аналіз сучасних публікацій з проблеми)		
6.	Організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах кредитно-модульної системи навчання у ЗВО (розроблення критерій оцінювання)	8	10
7.	Оцінювання навчальних досягнень студентів, контроль і самоконтроль навчальної роботи у ЗВО (розроблення критерій оцінювання самостійної роботи здобувачів)	8	10
8.	Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах ЗВО (апробація власного наукового дослідження у практику ЗВО)	8	13
9.	Методологія педагогіки. Специфіка науково-педагогічних досліджень з методики викладання у вищій школі (визначення актуальних тем наукового пошуку з проблеми методики викладання у вищій школі)	8	13
	Всього	72 год.	96 год.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських, практичних заняттях:

1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв’язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв’язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв’язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацювати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об’єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв’язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» для здобувачів вищої освіти надається можливість опанування змістових елементів (тем, модулів тощо) в умовах неформальної або інформальної освіти. Валідація результатів таких елементів неформального навчання передбачає представлення здобувачем сертифікату про проходження курсу, участі у тренінгах, конференціях та презентації отриманих результатів і сформованих компетентностей у формі усної доповіді, відео тощо.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної діяльності магістранта, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту. ІНДЗ з курсу «Методика викладання у вищій школі» – це вид науково-дослідної роботи магістранта, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із

навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- дослідження, презентація, проект інноваційних методів, форм, засобів та технологій навчання у формі ділової гри тощо;
- науково-педагогічне дослідження для участі у предметних конкурсах;
- реферативна робота, есе.

Тематика ІНДЗ

1. Сучасні тенденції розвитку змісту та методики викладання у вищій школі.
2. Методична складова педагогічної діяльності викладача вищої школи.
3. Лекційні заняття як основна форма організації навчання у вищій школі (історична розвідка).
4. Застосування нестандартних форм навчання у процесі проведення практично-лабораторних та семінарських занять.
5. Аналіз основних форм й видів науково-дослідної роботи студентів ЗВО України, світу.
6. Наукове обґрунтування пропозицій щодо покращення організації та керівництва самостійною роботою здобувачів.
7. Наукове обґрунтування пропозицій щодо покращення організації та керівництва науковою роботою студентів вищих навчальних закладів.
8. Порівняльний аналіз практичної підготовки здобувачів інших країн світу.
9. Пропозиції щодо покращення практичної підготовки студентів певної спеціальності (на вибір).
10. Рейтингове оцінювання навчальних досягнень студентів: за і проти (проект).

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти при виконанні ІНДЗ:

При розробленні критеріїв оцінки за ІНДЗ береться за основу повнота і правильність виконання завдання, ступінь усвідомлення та розуміння студентом навчального матеріалу проблемного характеру; враховується здатність здобувачів диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, застосовуючи наукову термінологію; уміння здійснювати самостійний пошук та використання додаткового матеріалу для глибокого, логічного та творчого аналізу вивченого; уміння творчо застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; мовленнєве оформлення відповіді тощо.

1-5 бали – здобувач може поверхнево розрізняти об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи при виконанні індивідуального навчально-дослідного завдання;

6-10 бали – здобувач може частково розрізняти об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи при виконанні індивідуального навчально-дослідного завдання;

11-15 балів – здобувач знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати, орієнтується в хронології, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні.

16-20 балів – здобувач виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв’язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

21-25 балів – здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв’язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади та підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; самостійно користується додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми.

26-30 балів – знання здобувача є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв’язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв’язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

31-35 балів – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об’єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; розвиває свої обдарування та нахили, здатен повною мірою проявити творчий потенціал.

Оцінка з ІНДЗ є обов’язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі».

Студент може набрати за ІНДЗ максимально 35 балів.

7. Методи навчання: лекції, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, вправи, ілюстрації, демонстрація, робота з літературою, відеометод, пізнавальні ігри, навчальна дискусія, виконання дослідницьких завдань.

8. Методи контролю: поточне тестування, контрольні роботи, самостійні роботи, усне опитування, оцінка за індивідуальне дослідницьке завдання, підсумковий тест, екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Модуль I										Модуль II	Всього балів
3М1			3М 2		3М3		М 4 3		Ра з о м	I НДЗ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	65	35	
5	5	5	5	5	10	10	10	10			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання за національною шкалою

Відмінно - має міцні знання з дисципліни; вільно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; вміло й упевнено, з незначною кількістю помилок застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє різноманітні творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Добре (добре) - має добрі знання з дисципліни, з частковими помилками; достатньо впевнено, в загальному вірно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; упевнено, лише з кількома суттєвими

помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Задовільно (задовільно; достатньо) - має непогані, мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному достатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності зі значною кількістю недоліків.

Незадовільно (з можливістю повторного складання; з обов'язковим повторним курсом) - не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань в практичних ситуаціях.

Рекомендована література

Основна

1. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. 2014. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
2. Васянович Г. П. Педагогічна етика : Навч. посіб. К. : «Академвидав», 2011. 248 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] К. : «Академвидав», 2012. 352 с.
4. Девтерова Т, «Управління мотивацією студентів при вивченні педагогіки вищої школи», Вища освіта України, №3, с. 50-57, 2016. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27049/1/девтерова.pdf>
5. Карапузова Н. Д. Основи педагогічної ергономіки : Навч. посіб. К. : «Академвидав», 2012. 192 с.
6. Лекції з педагогіки вищої школи : Навчальний посібник / За ред. В. І. Лозової. 2-е вид., доп. і випр. Харків : «ОВС», 2010. 480 с.
7. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект : монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009. 307 с.
8. Мачинська Н., Педагогічна освіта магістрів вищих навчальних закладів непедагогічного профілю, монографія, Львів, Україна: ЛьвДУВС, 2013.
9. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. – Київ: КНТ, 2014. 262 с.
10. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : Навч. посіб. К. : «Академвидав», 2010. 200 с.
11. Педагогічні технології в неперервній освіті : монографія / С. О. Сисоєва, А. М. Олексюк, П. М. Воловик, О. І. Кульчицька та ін. ; за ред. С. О. Сисоєвої. К. : Віпол, 2001. 502 с.
12. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К. : Центр учбової літератури, 2009. 472 с.

13.Теслюк В. М. Основи педагогічної майстерності : Навчальний посібник. К. : ДАККиМ, 2010. 244 с.

14.Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] К. : «Академвидав», 2014. 456 с.

Додаткова література

15.Аксьонова О.В. Методика викладання економічних дисциплін: Навч.посіб. К.: КНЕУ, 2006. 708 с.

16.Балягіна І.А. Методика викладання економіки: Навч.-метод.посіб. для самост.вивч.дисц. К.: КНЕУ,2005. 341 с.

17.Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. К.: Либідь, 1998. 560 с.

18.Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.

19.Вітвицька С.С. Термінологічна система педагогіки вищої школи – основа формування, поглиблення, збагачення педагогічних знань студентів магістратури. Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання: монографія / за ред. проф. О.А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014.

20.Гусак П.М. Технологія засвоєння студентами дидактичної теорії: Монографія. Луцьк: Видавництво ВДУ, 1996. 115с.

21.Гончаренко С. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 376 с.

22.Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення: Навч. посіб. Для самост. вивчення дисципліни. К.: ЕксОб, 2003. 234 с.

23.Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник. Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. Харків: „ОВС”, 2002. 400 с.

24.Ляудіс В. Я. Методика преподавания психологии. К. 2007.-192 с.

25.Онищук І.А. 9. Онищук І. Цифровізація освітнього процесу в закладах вищої освіти вплив на якість навчання та професійну підготовку здобувачів. Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка», 2025. С.1230-124.

26.Підласий І.П. Практична педагогіка або три-технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. К.: Видавничий Дім Слово, 2004. 616с.

27.Onyshchuk I (2024). The genesis of foreign technologies in the practice of social work in Ukraine Journal of Infrastructure, Policy and Developmen <https://doi.org/10.24294/jipd.v8i8.4973> (Web of Science)

28.Onyshchuk I (2022). The problem of economic literacy development of children and youth Revista de la Universidad del Zulia <https://doi.org/10.46925/rdluz.38.17> (Web of Science)

Інформаційні інтернет-ресурси

1. Безкоштовні електронні підручники онлайн (<https://stud.com.ua/psihologiya/>)

2. Безкоштовна бібліотека підручників (<http://www.info-library.com.ua/>)

3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/> (повнотекстові українські наукові журнали з психології та педагогіки).

4. Google Scholar <https://scholar.google.com/> (пошук наукових джерел для написання рефератів, есе).